

Branże przemysłu chemicznego w I półroczu 2016 r.

W kilku poprzednich miesięcznych edycjach Chemika prezentowaliśmy wyniki, jakie osiągnął przemysł, w tym przemysł chemiczny, w I półroczu 2016 r., ale zawsze w podziale „chemii”, wg PKD 2008, na trzy grupy przemysłowe (chemikalia, farmaceutyki, wyroby z gumy i tworzyw). Zwykle z uzasadnionym opóźnieniem (zbiór wielu dodatkowych danych) publikowane są przez Ministerstwo Rozwoju podstawowe wyniki działalności przemysłu, w bardziej szczegółowym, bo branżowym podziale na tzw. grupy przemysłowe. Z resortowych opracowań dokonaliśmy wyboru danych dotyczących grup przemysłu chemicznego, aczkolwiek

tym razem niepełnych – z niezrozumiałych dla nas powodów pominięto w nich niektóre wartości (oznaczono w tablicach jako „b.d.” – brak danych).

W Tabelcy 1 przedstawiono głównie dane dotyczące spraw organizacyjnych, inwestycji i eksportu poszczególnych branż; w Tabelcy 2 podstawowe wyniki finansowo-ekonomiczne. Na początku obydwóch zestawień przedstawiliśmy wielkości dotyczące całego krajowego przemysłu przetwórczego w Polsce. Dla większości danych zamieszczono dodatkowo wskaźniki dynamiki zmian tych wartości, w porównaniu do tego samego okresu w poprzednim roku.

Tabelca 1

Wyniki branż przemysłu chemicznego w I półroczu 2016
Stan podmiotów, inwestycje

PKD	Działy i grupy przemysłu	Liczba podmiotów		Zatrudnienie		Liczba podmiotów rentownych		Inwestycje		Udział produk. na eksport, %
		szt.	A	osób	A	szt.	A	mln zł	A	
C	PRZEMYSŁ PRZETWÓRCZY KRAJU	13.684	2,3	1.919,8	3,2	10.403	1,2	21.702,5	5,6	45
20	Wyroby chemiczne	460	0,9	70,7	2,5	391	5,7	1.540,1	5,4	40
20.1	Chemikalia	164	4,5	27,8	3,5	139	7,8	1.090,4	4,2	38
20.15	- nawozy i związki azotowe	19	19,8	9,8	0,4	15	- 6,2	420,4	67,3	36
20.2	Agrochemikalia (pestycydy)	8	0,0	b.d.	-	b.d.	-	b.d.	-	39
20.3	Farby i lakiery	81	- 1,2	7,9	2,9	67	4,7	72,0	-22,9	25
20.4	Chemia gospodarcza	124	0,0	23,6	0,6	105	1,0	260,1	14,3	55
20.5	Chemikalia pozostałe	75	- 1,3	9,1	3,5	65	8,3	108,4	34,0	34
20.6	Włókna chemiczne	8	-11,1	b.d.	-	b.d.	-	b.d.	-	51
21	Farmaceutyki	100	3,1	b.d.	-	b.d.	-	b.d.	-	37
22	Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	1.277	0,3	165,6	6,1	1.038	3,8	1.841	2,2	49
25.1	Wyroby z gumy	115	- 4,2	38,0	5,8	101	8,6	294,3	1,5	68
25.2	Wyroby z tworzyw sztucznych	1.162	0,8	127,6	6,2	937	3,3	1.547,4	2,3	43

A – Wzrost (spadek) wobec I pól. 2015 r., %; Dotyczy podmiotów o zatrudnieniu powyżej 9 osób; Źródło: Ministerstwo Rozwoju

Tabelca 2

Wyniki branż przemysłu chemicznego w I półroczu 2016 r.
Finanse i ekonomia

PKD	Działy i grupy przemysłu	Przychody netto ze sprzedaży		Koszt działalności operacyjnej		Zysk ze sprzedaży		Wydajność pracy na I zatrudnionego		Rentowność obrotu brutto %
		mln zł	A	mln zł	A	mln zł	A	tys. zł	A	
C	PRZEMYSŁ PRZETWÓRCZY KRAJU	559.201,1	3,1	522.361,0	2,3	37.945,1	14,7	302,4	0,9	6,7
20	Wyroby chemiczne	31.528,7	2,2	27.995,9	0,2	3.690,7	27,9	467,8	0,1	11,1
20.1	Chemikalia	17.011,0	3,3	14.972,1	1,3	2.153,5	16,4	636,8	- 1,0	13,2
20.15	Nawozy i związki azotowe	4.718,1	- 6,6	4.220,8	- 6,4	686,3	- 3,9	502,3	3,3	15,5
20.2	Agrochemikalia (pestycydy)	b.d.	-	b.d.	-	b.d.	-	384,1	- 4,8	21,1
20.3	Farby i lakiery	3.166,5	6,0	2.837,3	5,1	282,5	16,6	415,9	5,7	10,4
20.4	Chemia gospodarcza	6.948,2	- 8,4	6.128,1	-11,3	968,4	74,2	305,7	- 8,1	12,3
20.5	Chemikalia pozostałe	3.855,5	15,3	3.599,6	14,3	198,9	37,1	464,1	16,9	5,1
20.6	Włókna chemiczne	b.d.	-	b.d.	-	b.d.	-	182,1	13,2	8,0
21	Farmaceutyczny	b.d.	-	b.d.	-	b.d.	-	406,6	4,7	11,5
22	Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	39.162,1	11,2	35.700,9	10,1	3.232,3	17,4	246,8	4,0	8,5
22.1	Wyroby z gumy	9.752,4	6,3	8.642,8	4,5	901,7	22,6	264,8	- 0,4	10,5
22.2	Wyroby z tworzyw sztucznych	29.409,8	12,9	27.058,1	12,0	2.330,6	15,4	241,4	5,6	7,9

A – Wzrost (spadek) wobec I pól. 2016 r., %; Dotyczy podmiotów o zatrudnieniu powyżej 9 osób; Źródło: Ministerstwo Rozwoju

Przeglądając dane z obydwu tablic warto odnotować (wśród branż o pełnym zestawie wielkości):

- W zakresie liczby podmiotów gospodarczych, w krajowym przemyśle chemicznym, najliczniejszym działem przemysłu są „Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych”, a wśród grup przemysłowych „Wyroby z tworzyw sztucznych”; stanowią one również czołówkę „w chemii” pod względem liczby zatrudnionych pracowników.
- W minionym roku (I płr 2016 do I płr 2015) zdecydowanie zwiększyła się liczba podmiotów rentownych; o ile w skali całego krajowego przemysłu przetwórczego dynamika wzrostu wyniosła 1,2%, to w chemii te wskaźniki wzrostu oscylowały najczęściej w przedziale od 4 do 8 procent. Tylko w jednej branży nastąpił regres liczby podmiotów rentownych (przemysł nawozowy i azotowy).
- Dość znaczące zmiany nastąpiły w zakresie poniesionych nakładów inwestycyjnych. Ich wielkość, tylko w dwóch działach PKD 20 i 22, wyniosła łącznie przeszło 3,3 mld zł, a więc stanowiły one blisko 15,6% nakładów całego przemysłu przetwórczego kraju, gdy wskaźnik ten liczony wartością produkcji sprzedanej wyniósł w tym samym czasie jedynie 12,6%. Również tempo wzrostu poniesionych nakładów inwestycyjnych (półrocze do półrocza), gdy w skali kraju wyniosło 5,6%, to w niektórych branżach przemysłu chemicznego było znacznie wyższe, np. 67,3% w klasie „nawozy i związki azotowe”; 34,0% w grupie „chemikalia pozostałe” oraz 14,3% w „chemii gospodarczej”. Tylko w jednej branży (wśród o udostępnionych danych) nastąpił spadek nakładów inwestycyjnych – w grupie „farby i lakiery”) o 22,9%.
- Przy średnim krajowym wskaźniku udziału produkcji przemysłowej na eksport w wysokości 45%, w większości branż przemysłu chemicznego wskaźniki te osiągają mniejsze wartości – najniższy w przemyśle farb i lakierów (25%); jedynie w trzech branżach

„chemii” (wyroby z gumy, chemia gospodarcza i włókna chemiczne) wskaźnik eksportu okazał się wyższy od krajowego – najwyższy (68%) w przemyśle gumowym – głównie wywóz opon.

- Wzrost przychodów netto ze sprzedaży produktów wyniósł w omawianym okresie w skali kraju 3,1%. Tymczasem w większości branż chemicznych (poza nawozami i chemią gospodarczą, gdzie nastąpił spadek) odnotowano znacznie wyższy wzrost przychodów; najwyższy w „chemikaliach pozostałych” – 15,3% oraz w „wytrobach z tworzyw” – 12,9%.
- Wypracowany zysk ze sprzedaży wyniósł w dwóch wymienianych już działach „chemii” przeszło 6,9 mld zł, co stanowiło przeszło 18,2% zysku krajowego. Największe wartości zysku, wśród chemicznych grup przemysłowych uzyskano w „wytrobach z tworzyw sztucznych” i „chemikaliach”. We wszystkich branżach nastąpił wzrost zysków wobec wartości z ubiegłego półrocza (największy w „chemii gospodarczej” i w „chemikaliach pozostałych”), poza przemysłem nawozowym, w którym nastąpił spadek zysku o 3,9%.
- Wydajność pracy na I zatrudnionego kształtowała się w krajowej chemii dość zróżnicowanie. W kilku branżach uzyskano znacząco wyższą od średniej krajowej (m.in. „chemikalia”, „nawozy”, „chemikalia pozostałe”), w niektórych jednak wydajność okazała się dużo niższa (m.in. „włókna chemiczne”, „wyroby z gumy i tworzyw”).
- Wskaźnik rentowności obrotu brutto dla całego przemysłu wyniósł 6,7%. W tym czasie wszystkie „chemiczne branże” (poza „chemikaliami pozostałymi”) osiągnęły wskaźniki rentowności wyższe – najlepsze w „agrochemikaliach (pestycydy)” „nawozach” oraz w „chemikaliach”.

Jerzy Paprocki

Gospodarka i przemysł chemiczny w trzech kwartałach 2016 r. Handel zagraniczny chemikaliami w 2015 r.

W niniejszej informacji prezentujemy wstępne dane dotyczące głównie wyników gospodarczych kraju, w tym bardziej szczegółowe przemysłu chemicznego, osiągnięte w okresie pierwszych 9. miesięcy 2016 r. Na wstępie kilka informacji natury ogólnej społeczno-gospodarczej. W trzecim kwartale zatrzymała się, panująca prawie od roku, tendencja spadkowa liczby ludności w Polsce. Na koniec września br. ilość mieszkańców wyniosła 38.439 tys. osób i była ona większa niż w trzech poprzednich kwartałach; od czerwca 2016 r. wzrosła o 12 tys. mieszkańców, ale w stosunku do stanu ludności sprzed roku był to spadek o 16 tys. osób. Od stycznia do września br. urodziło się w kraju ok. 290 tys. dzieci, tj. o 6 tys. więcej niż przed rokiem. Zmarło ok. 289 tys. osób, tj. o ok. 7 tys. mniej. Przyrost naturalny wyniósł więc ok. 1 tys. osób, gdy rok temu osiągnął minus 13 tysięcy osób.

W ostatnim, trzecim kwartale, w porównaniu do poprzedniego (drugiego) br.: wzrosło przeciętne zatrudnienie o 17 tys. osób do 5.767 tys.; spadła liczba bezrobotnych o 68,4 tys. do 1.324,1 tys. osób, a stopa bezrobocia – 8,3% – okazała się najniższa w całym okresie od 1991 r. W III kwartale spadła również minimalnie liczba emerytów i rencistów osiągając 8.908 tys. – wobec poprzedniego kwartału było ich o 2 tys. mniej.

W końcu września 2016 r. w krajowym przemyśle zatrudnionych było 2.649 tys. osób, tj., wobec stanu sprzed roku, o 76 tys. więcej – wzrost wyniósł 3,0%. Średnia miesięczna płaca brutto w tym czasie w krajowym przemyśle wyniosła 4.244 zł, będąc o 3,5% wyższa niż przed rokiem. Szczegółowe wielkości zatrudnienia i płac w wybranych działach przemysłu w Polsce przedstawiono w Tablicy 1.

Zatrudnienie i płace w przemyśle
Stan 30 września 2016 r.

Tablica 1

Przemysł	Zatrudnienie 30.09.2016		Wynagrodzenie średnie miesięczne brutto; wrzesień 2016 r.	
	Liczba, tys. osób	30.09.15. = 100	Kwota	09. 2015 = 100
KRAJOWY	2.649	103,0	4.244	103,5
CHEMIKALIA	77	104,4	4.770	101,9
FARMACEUTYCZNY	23	103,1	5.582	102,6
WYROBY Z TWORZYW I GUMY	188	106,2	3.953	105,0
PRZERÓB ROPY I KOKSU	14	107,5	7.074	99,5
Górnictwo węgla	87	93,0	6.125	99,2
Energetyka	120	97,4	6.404	101,7
Metalurgia	64	106,1	4.666	103,0
Maszynowy	119	102,3	4.466	103,3
Elektromaszynowy	102	102,9	4.265	102,0
Elektroniczno – optyczny	55	101,8	4.272	105,2
Motoryzacyjny	185	105,9	4.616	106,1
Ceramiczny	116	103,2	4.328	105,8
Papierniczy	53	102,7	4.478	103,3
Meblarski	153	106,8	3.315	108,6
Spożywczy	386	102,8	3.532	107,5
Odzieżowy	73	98,0	2.463	105,7

Dotyczy podmiotów o zatrudnieniu ponad 9 osób
Źródło: GUS 2016